

Karawanken Bote

Verlag und Schriftleitung: Klagenfurt, Bismarckring 13, Postfach 115 / Bezugspreis (im voraus zahlbar) monatlich RM 1.— frei Haus (einschließlich RM 0.20 Zustellgebühr)
Abbestellungen der Zeitung für den nachfolgenden Monat werden nur schriftlich und nur bis 25. des laufenden Monats angenommen

Nr. 81.

Krainburg, den 13. Oktober 1943.

3. Jahrgang.

Zasedanje Reichsleiterjev in Gauleiterjev v znamenju odločnosti do skrajnih vojnih naporov

Führer: »Če ne postane naša volja omahljiva, se bo končala ta vojna z veliko nemško zmago«

Apelu Führerja so odgovorili z žarečim priznanjem najostrejše moči volje. Pomembna izvajanja Reichsministra Speera, Generalfeldmarschalla Milcha, Großadmirala Dönitza, Stabschefa Schepmanna, Reichsführerja **SS** Reichsministra Himmlerja

V Führerhauptquartieru

Berlin, 12. oktobra. Dne 6. oktobra se je vršilo zasedanje Reichsleiterjev, Gauleiterjev in Verbändeführer NSDAP, ki je bilo v znamenju odločnosti do skrajnih naporov vseh sil nacije.

Zasedanje je otvoril Leiter der Parteikanzlei Reichsleiter Bormann. Govorili so Reichsminister Speer, Generalfeldmarschall Milch, Großadmiral Dönitz, Stabschef SA Schepmann, Reichsleiter dr. Ley in Reichsführer **SS** Himmler.

Po zasedanju so se mudili Reichsleiterji in Gauleiterji na povabilo Führerja, dne 7. oktobra v njegovem glavnem stanu.

Tekom sestanka je podal Führer zbrani Parteiführerschaft obsežen pregled o dosežanjem poteku vojne in sedanjem vojaškem in političnem položaju.

V tem svetovnozgodovinskem boju, tako je izjavil Führer k zaključku, ki kaže v svojem poteku, kot vse velike zgodovinske odločitve, svoj poseben ritem viškov in napetosti, sta poleg moči orožja volja in vztrajnost njunih nosilcev odločilne važnosti za zmago. Orožja sama ne pomenijo nič, če ni za njimi volje ljudi. Ne oziraje se na vsakokratni vojni položaj morata biti vedno enaka volja in hotenje, neomajna vztrajnost pri zasledovanju ciljev. Utelesenje te volje je nacionalsocialistična stranka.

Za sedanjí usodni boj nemškega naroda naj bi bila vzgled njena borba za oblast. Nikdar ji niso vzeli poguma udarci nazaj, njen borbeni duh, njena dejavnost, njena ostra odločnost in najsrajnejša pripravljenost pomoči dajejo tudi sedaj zopet narodu, predvsem v težini zračne vojne, hrbenico in trdnost. Če obdržimo ta duh, ki se očituje na bojiščih ravnotako kot v domovini, potem ne bo ta vojna nikdar zgubljena, temveč mora in bo prinesla veliko nemško zmago. Ves nemški narod ve, da gre za bití ali ne bití. Za njim so podrti mostovi, preostaja mu samo pot naprej. Zato mora ostati trden in vzdržati do končne zmage — pa naj traja še tako dolgo in naj bo večjih še tako hudo.

»Borili se bomo povsod in ne bomo nikdar obnemogli, dokler ne bo dosežen naš cilj. Vzemite s seboj neomajno in trdno v svojem srcu vero, da se bo končala ta vojna z veliko nemško zmago, če ne postane naša volja omahljiva.«

Zbrana Parteiführerschaft je odgovorila apelu Führerja z žarečim priznanjem in skrajno močjo volje.

Zasedanje Parteiführerjev

Na zasedanju Parteiführerjev so podali Reichsminister für Rüstung und Kriegsproduktion Speer in njegovi najožji sodelavci obsežen pregled o stanju nemškega oboroževanja in o ukrepih, ki bodo pokrenjeni stalno na področju proizvodnje, da obdrže prednost kakovosti, ki jo ima nemško izdelovanje orožja pred sovražnikom na mnogih poljih in namerava uresničiti druge. Ta prednost kakovosti se mora dopolniti s povečanjem množstvene proizvodnje.

Generalfeldmarschall Milch je obrisal program proizvodnje za letalsko

orožje in je podal sliko zgradbe novih odredov bombnikov in lovcev s posebnim ozrom na nočni lov. Obravnaval je tehnične storitve tako pri nas kot pri naših nasprotnikih.

V preteklih vojnih letih je odvrгло nemško zračno orožje 35 milijonov bomb, sestrelilo nad 61.000 sovražnih letal (48.268 sestrelov po letalih in 12.794 sestrelov po protiletalskem topništvu), potopilo 6 milj. brutoregistrskih ton sovražnih ladij in poškodovalo 12,9 milijonov brutoregistrskih ton sovražnih ladij.

Großadmiral Dönitz je govoril o boju nemške vojne mornarice proti pomorskim zvezam nasprotnika. Opisal je strategijo in taktiko bitk proti konvojem v Atlantiku. Tonažna vojna podmornic ostane vključno velikim, z novimi tehničnimi pridobitvami povzročeni nihanjem uspehov največja skrb naših sovražnikov. Daljnovidno gledano, ima lahko vojnodločilni pomen. Nemška znanost bo sovražniku sledila z vso ostrino. V ostrem boju se mora polagati kamen na kamen. Nemška podmornica se bo vedno pojavila

la z novimi sredstvi in novimi orožji na morjih, in bo vodila z našim nasprotnikom pomorsko vojno, ki bo v bodočnosti sedanjo daleč prekašala. Njegova fanatična namera je, da vodi tonažno vojno v najvišji obliki in z vsemi sredstvi do vedno novega razcveta.

Stabschef SA Schepman je govoril o svetovnonazorni nalogi SA, je poročal o njenem delu in je podal pregled o njenih storitvah v vojni. Te vojne ne vodi samo fronta, temveč tudi domovina. Nalog SA je, da vodi ljudi v širini in globini. Najboljše orožje nima smisla, če mož ne ve, da ga nosi za nemško svobodo in bodočnost nemškega naroda.

Reichsführer **SS** Reichsinnenminister Himmler je obravnaval vrsto vprašanj vojskovanja in notranje uprave. V svojih izvajanjih je govoril o odločilnem zadržanju nemškega naroda po štirih letih in visoki vojni morali nemške nacije.

V nemškem narodu ni defetizma, tako je izjavil Reichsinnenminister; posamezni pojavi na tem področju bodo brezobzirno iztreb-

ljeni. Kdor opravi posle sovražnika in pade v hrbet nemškemu narodu z razširjanjem defetizma v njegovem najtežjem življenjskem boju in s tem ogroža življenje vseh, mora umreti kot sprava za svoje dejanje in kot svarilo drugim. Vsi poskusi sovražnika, da nas od znotraj navzven privede z izdajstvom do padca, so obsojeni, da spodletijo. O tem je lahko nasprotnik prepričan in glede tega je lahko nemški narod pomirjen.

Reichsführer **SS** je podal nato pregled o ustanovitvi in borbeni storitvi Waffen-**SS**. Pri tem je med drugim sporočil, da bosta nosila oba najnovejša nastajajoča bojna odreda imeni »Frundsberg« in »Götz von Berlichingen«. Izredne pozornosti vredna je bila tudi njegova ugotovitev o naravnost vzornem borbenem zadržanju nemških narodnih skupin v inozemstvu, od katerih je na primer postavila ena nič manj ko 14 odstotkov svoje številne moči za prostovoljno vojaško službo. Možje Waffen-**SS**, tako je zaključil Reichsführer svoja izvajanja, so v tem boju dostojno zastopali stranko in ji niso nikdar delal isramote. Tako kot oni, ta- (Nadaljevanje na 2. strani.)

Kärnten je praznoval dan svoje zmage

Cela vrsta velikih in vznesenih manifestacij — Reichsminister Rosenberg in Gauleiter dr. Rainer sta govorila

Ena izmed viškov slavja o glasovanju je bila v nedeljo ljudska manifestacija na trgu Platz der SA, na kateri je govoril Reichsminister Alfred Rosenberg

Ob dveh popoldne so se bili zbrali na trgu Platz der SA Abteilungen der Politischen Leiter, Gliederungen der Partei, enote obo-

rožene sile in Waffen-**SS** godbeni vodi in velika množica ljudstva. Z viharnim navdušenjem pozdravljena, sta prišla Reichsminister Rosenberg in Gauleiter dr. Rainer s svojim spremstvom in stopala, ko jima je bil Aufmarschleiter dal poročilo, skozi špalir mnogih stotin zborovalcev do tribune, med-

tem ko so zadoneli tradicij polni zvoči Khevenhüllerjeve koračnice.

Gauleiter dr. Rainer je stopil na govorniški oder in izrekel prisrčno dobrodošlico Reichsleiterju Rosenbergu, kot slu in enemu izmed najstarejših in najbolj brezkompromisnih sodruđnikov Führerja. Kärnten pozdravlja v njem moža, ki je s svojim življenjskim delom, z oblikovanjem ideje nacionalsocializma skoval duševno orožje, s katerim se danes bojujemo tako, kakor v dobi boja, s katerim lahko obstajamo in izvojujemo zmago. Nato je otvoril množstveno manifestacijo ob priliki povrnitve 10. oktobra in prosil Reichsministra, naj govori zborovalcem.

Reichsminister Reichsleiter Rosenberg je, izhajajoč od častnega dneva kärntnerske domovine, povedel poslušalce v sredino zgodovinskih dogodkov zadnjih desetletij. Nasprotnikov cilj je bil od vsega začetka, da napravijo ta častitljivi kontinent Evrope za nič drugega kakor kolonijo afrikan-skih črncev za deželo izžemanja te visoke finance; zlom nemške države, jedra Evrope bi naj bil prvi korak do tega cilja.

Leta 1918. je ležala Nemčija brez upa na tleh, videti je bilo, kakor da se je končala velika nemška zgodovina. Nacionalsocializem, ki je lahko končno povsod vzplamteči duh odpora združil v eno edino veliko silo, je rešil Reich te usode. Ko so nasprotniki leta 1933. spoznali, da nacionalsocializem ne bo, kakor so bili oni domnevali, spodletel ob korupciji, ki jo je zapustil demokratski sistem, se je začelo koncentrično hujskanje proti Reichu, so pričeli s pripravami za vojno. Vedno je bil cilj uničenje

Velika ljudska manifestacija v Klagenfurtu. (Bild: Moser)
Reichsleiter Rosenberg govori. Levo Gauleiter dr. Rainer in Reichsminister Seldte.

Veliki generalni apel NSDAP

Gauleiter je v velikem govoru dal smernice za nadaljnje delo stranke

Na dvorišču pračastitljivega kárntnerskega deželnega dvora v Klagenfurtu, ki je tokom časa videl že toliko znamenitih manifestacij, so se 10. oktobra dopoldne zbrali Politische Leiter, Gliederungen der Partei in mnogoštevilni Parteigenossen, da so dobili pri tradicionalnem generalnem apelu NSDAP ná spominski dan glasovanja smernice Gauleiterja.

Dežela Kárnten je izpolnila svoje vojne naloge

Gauleiter dr. Rainer je v svojem na veliko zasnovanem govoru dal najprej pregled političnih in vojaških dogodkov in potem rekel:

»Zopet lahko ugotovim, da je dežela Kárnten od začetka do danes zvesto in dostojno izpolnila svoje vojne naloge. Vojski Kárntna se bojujejo na vseh frontah. Njihovi čini so preveč znani, da bi jih bilo treba še na-

števati. Njihove posebne vojaške vrline, o katerih njihovi poveljniki vedno znova pohvalno poročajo, so njihova stanovitnost, njihova vztrajnost in dober pogum. Njim pošiljamo tudi danes zopet naše pozdrave v najzvestejši povezanosti. Toda tudi domovina se lahko izkaže s svojimi storitvami.

Glede Gorenjske je treba poudariti kot poseben znak, da kljub vedno ponavljajočim se obračunavanjem z oboroženimi skupinami tolp obrati delajo, in da so v preteklem letu znatno povečali svojo storitev. Tudi kmetijstvo je več pridelalo v preteklem letu. Zahvala zato gre razen kmetovalcem tudi nemškim uslužbencem. Posebno priznanje izrekam zopet hrabrim ženam in dekletom, ki so prišle iz Kárntna, Salzburga in Wiena in so neustrašeno izvrševale svojo dolžnost kot učiteljice in pomočnice. Stranka se je tudi na Gorenjskem obnesla kot orodje ljudskega vodstva.

Obljuba Kárntna na dan glasovanja

Sledeče dolžnosti nastanejo za Parteigenossen in Parteigenossinnen v Kárntnu:

Stranka bo tudi nadalje element in hrbtnica boja za nemško svobodo.

Stranka bo neprestano oskrbovala, poučevala in vodila narod. Ona bo z lastnim zgledom in s svojo brezpogojno disciplino določila in izrazila vedenje naroda napram vsakemu povelju Führerja.

Stranka bo zato skrbela, da se pri prebivalstvu Kárntna nikjer ne pojavi misel, da bi se odrekli lastni zmagi, ali misel na strahopetni kompromis ali kapitulacijo.

Kmečko ljudstvo Kárntna ne bo le vzdržalo svojega pridelovanja v dosedanjem obsegu, ampak si prizadevalo, ga še pomnožiti. Vsakega verižnika in tihopa bo pognalo od svoje kmetije in oddalo od svojih pridelkov vse, česar ne potrebuje za lastno potrebo po najstrožjih načelih.

Delavstvo Kárntna bo v obratih držalo skupaj v narodni disciplini in solidarnosti in še nadalje povečalo vojno proizvodnjo.

Gospodarski in obrtni poklici bodo svoje delo postavili pod nacionalsocialistično geslo »Obča korist gre pred sebičnostjo.«

Uradniki, vzgojitelji in prosti poklici bodo stopnjevali svojo storitev in poznali samo prednost izvrševanja nacionalnih dolžnosti.

Ljudstvo bo takoj v svojih širokih plasteh izvršilo vse po državnem vodstvu izdane ukrepe za obrambo pred značilnimi in drugimi vojnimi nevarnostmi in to v tovariškem sporazumu lastnega doma in sosedstva. Vsaka hiša mora postati za obrambo pripravljena trdnjava.

Reicha in iztrebljenje nemškega naroda, kajti danes ne vodimo, kakor v prejšnjih stoletjih kabinetnih vojn, ampak naša doba stoji v znamenju ogromnih vojn ljudstva. Na naši strani smo vodili to ljudsko vojno, v kateri gre za varovanje našega življenja, v viteškem duhu, na drugi strani pa so si postavili cilj brez prizanašanja in z nesramno odkritostjo iztrebljenje vsega našega naroda. Zato danes ni nobenega izmišljanja; kdor se iz strahopetnosti izogiba, tega zadene strašna usoda Italije. Država, ki se uda v brezpogojno kapitulacijo, ne more pridobiti pokoja in miru, ampak postane samo bojišče, na katerem zmagovalci v vedno večjem obsegu poravnajo svoja obračunanja.

Mi pa smo, tako je poudaril Reichsleiter Rosenberg, globoko prepričani, da Nemčiji ne more biti namenjena ta usoda. Mi verujemo v to, da ne moreta brezsmiselno zahtevati velika nemška zgodovina in častitljiva nemška kultura, mi verujemo, da je stari in trhli svet tam preko na strani naših nasprotnikov in da se pri nas poraja nova doba za Nemčijo in Evropo. Nikoli v tisočletni nemški zgodovini niso stali nemški vojski hkrati v Italiji in na Severnem rtiču, istočasno na Atlantiku in Črnem morju, nikoli ni bilo naše bojišče tako obširno, nikoli ni bila tako velika kakor danes sila Reicha in moč notranje volje.

Prepričan sem, tako je poudaril govornik, da je naš rod vreden velike nemške preteklosti, saj se tudi po 1918. letu ni izogibal, ampak je združil v tej veliki borbi vse odporne sile, čustva in strasti. In k temu je prišlo še eno čustvo, ki ga Nemeč sicer ni poznal: sovraštvo! Kajti nasprotna stranka ne vodi te vojne kot poštenega tekmovalca, ampak kot boj, v katerem ji pridejo prav najpodležja sredstva. Nasprotnika zgodovinskega formata lahko človek spoštuje, to pa kar vidimo danes podlosti na nasprotni strani, lahko samo zaničujemo in navdaja nas gnus, da se moramo bojevati s takimi silami. Reichsleiter je opomnil na Führerjevo prizadevanja, da bi se zračna vojna omejila na bojišče in stavil temu človeškemu viteškemu ljudstvu nasproti, nasprotnikov bombni teror proti ženam in otrokom, proti nenadomestljivim dokazom nemške in evropske prosvete. Nasproti temu terorju hočemo pokazati svoje sovraštvo ne kot hiter ogenj, ki hitro mine, ampak kot globoko čustvo; kajti kdor ljubi čast mora sovražiti, kar je nečastnega. Bojujemo se proti brezčastnosti židovsko-demokratskega, židovsko-boljševiškega sveta, in ta boj nemškega naroda je zadnji veliki poziv evropske zgodovine. Prvikrat so v njem združena vsa nemška plemena na velikem bojišču, ki sega od Severnega rtiča do Jadrana, od Atlantskega morja do Krima in še nikoli zastave Reicha nismo držali s tako močno roko kvišku kakor v tej borbi. V zgodovini bo zapisano, da je Adolf Hitler s svojim pokretom postal rešitelj Evrope, in ta Evropa bo praznovala njegovo zmago v znamenju simbola, ki je rešil Nemčijo in Evropo.

285 sov. oklopnjakov uničenih v dveh dneh

48 sovjetskih letal sestreljenih v nedeljo — Podmornice so potopile 40.200 brt

Oberkommando der Wehrmacht je dne 11. oktobra objavilo:

Med Azovskim morjem in Zaporozjem so stopnjevali Sovjeti svoje napade, podprte z močnimi silami topništva, oklopnjakov in bombnikov, ki so pa spodleteli ob žilavi nemški obrambi.

Tudi ob srednjem Dnjepru v prostoru južno od Gomla in v bojnem ozemlju zapadno od Smolenska so bili zavrženi vsi napadi Sovjetov.

Težki boji v prostoru vdora jugozapadno od Velikijega Lukija trajajo nezmanjšano dalje.

V zadnjih dveh dneh je bilo na vzhodni fronti uničenih 285 sovjetskih oklopnjakov, od teh pretežno večina v bojnem prostoru Melitopola in Zaporozja.

Zračno orožje je podpiralo v srednjem in južnem odseku z močnimi silami obrambni boj vojske, je napadlo sovražnikov promet za nove pošiljke in je uničilo pri treh lastnih zgubah večeraj 48 sovjetskih letal.

Pri hudih obrambnih bojih zapadno od Smolenska se je posebno odlikovala hesensko-sarpfalška 197. pehotna divizija pod vodstvom Generalleutnanta Boegeja.

V Južni Italiji je napadel sovražnik neko železniško oporišče v ravnini Campanje. Bil je krvavo odbit. Z ostale fronte javljajo samo krajevne boje naših bojnih prednjih straž s slabejšimi sovražnimi bojnimi skupinami.

Nemški lovci in protiletalsko topništvo zračnega orožja, krovno in mornariško protiletalsko topništvo so sestrelili nad prostorom Sredozemskega morja devet, večinoma štirimotornih bombnikov.

Nemške podmornice so potopile v Kariškem morju, vzhodno od Novaje Zemlje, v severnem Atlantiku in v Sredozemskem morju osem ladij s 40.200 brt in so hudo poškodovala dve nadaljnji ladiji s torpednimi zadetki. Od zaščitnih vozil so uničile tri rušilce in eno stražno ladjo.

Severnoameriški odredi bombnikov so napadli tekem večerajšnjega popoldneva Zapadno Nemčijo. Po razstrelnih in zažigalnih bombah so nastale, predvsem v Münsteru, znatne škode v stanovanjskih četrtih. Stolnica in tri nadaljnje cerkve so bile hudo poškodovane. Po nemški obrambi, predvsem po odredih lovskih letal, je bil uničen velik del sovražnih letal. Dosedaj je bil javljen sestrel 51 večinoma štirimotornih bombnikov. S tem je zgubil sovražnik pri svojih terorističnih napadih na nemško državno ozemlje v zadnjih treh dneh skupno 208 štirimotornih bombnikov.

ZRCALO ČASA

8. oktobra je izvršil tisočni polet Major Georg Dörfel, poveljnik v nekem odredu bombnikov in imetnik Eichenlaub zum Ritterkreuz des Eisernen Kreuzes. Kot eden izmed najboljših nemških bojnih letalcev, se je Major Dörfel posebno izkazal na vzhodni fronti.

Od v letu 1941. finakem jeziku izšlega dela Adolfa Hitlerja »Mein Kampf« je bilo dosedaj prodanih nad 30.000 izvodov. To dejstvo je posebno pomembno radi tega, ker šteje prebivalstvo Finske komaj 3½ milijona prebivalcev.

Sicer so Korziko »osvobodili«, toda sedaj trpi njeno prebivalstvo, tako ugotavlja nek dopisnik »News Chronicle«. Živiljski pogoji so postali od zasedbe po Amerikancih naravnost strašni, je povedal zaupnik za notranje zadeve v francoskem alžirskem odboru po vrnitvi s potovanja po Korziki.

Cesarski glavni stan je v petek objavil, da so se pri Ontorošini nastanjeni enote armade in mornarice dne 6. in 7. oktobra obranile sovražnih napadov na otok Backe.

Japoncem se je posrečilo 3. oktobra, da so potopili v vodah južnega Pacifika, dva od treh angleških rušilcev, ki so bili na polzvedovalni plovi.

Badoglija so sedaj postavili pod anglo-amerikansko nadzorstvo. Pri njegovi »vladi« je dospela neka vojaška misija, ki jo vodi gibraltarski guverner.

O kritičnem položaju preskrbe Velike Britanije s premogom se je izjavil te dni predsednik angleškega kongresa delavskih društev, Edwards, v nekem govoru pred rudarji. Rekel je, da je angleška proizvodnja premoča sedaj padla na najnižjo točko od izbruha vojne dalje, čeprav je bilo število rudarjev povečano.

List »Nya Dagligt Allehand« izraža mnenje, da bo zahtevala Sovjetska zveza kontrolo nad Dardanelami, katero naj bi izvajala.

Ker dosedanji ljudski komisar za gospodarstvo Sovjetske zveze Sergejev ni mogel izvesti načrtov za preskrbo kurjave kot nadomestilo za manjkajoči premog, je bil imenovan na njegovo mesto Salikov kot ljudski komisar za gospodarstvo.

Od izbruha vojne so zahtevala na angleškem spolne bolezni ravno toliko žrtev kakor nemški zračni napadi, je izjavil rochesterški škof Christofeles Chavass v nekem angleškem časopisu, češ da je to grozna resnica.

Kakor se posnamo iz časopisa »Suisse«, je Viktor Emanuel v neki brozjavici v Lizbono opustil pri svojem podpisu označbo »cesar Etiopije«. To si razlagajo tako, da se odreče temu naslovu v prilog Negusa.

Führer pred Führerchorom

(Nadaljevanje s 1. strani.)

ko tudi mi vsi ne bomo zgubili vere, se ne bomo nikdar izneverili in ne bomo nikdar strahopetni, temveč se bomo potrudili, da bomo vredni, da smo živeli pod Adolfom Hitlerjem in se smeli bojevati pod njim.

Reichsleiter dr. Ley je naznanil Reichs- in Gauleiterjem ustanovitev velikopotezne nemškega »Wohnungshilfswerka«, ki naj služi za to, da se napravijo v obliki samopomoči in skupne pomoči preprosti pomožni domovi v obliki naselij na deželi in ki naj s tem pomaga premagati teror po bombah. Navzlic vsem radi položaja s stavbnim materialom in delovnimi močmi podanim težkočam naj se z nemškim Wohnungshilfswerkom le posreči, da se napravi kolikor mogoče veliko zasilnih stanovanj za civilno prebivalstvo, ki je prizadeto po bombnem terorju.

Pomožni domovi, od katerih so si nekatere vzorce ogledali pod vodstvom dr. Leya, obsegajo dva prostora — kuhinjo in spalnico. Poleg tega bo imela vsaka hiša majhen vrt. Samo ob sebi umevno se lahko označijo ti domovi, katerih se bo izvršilo veliko število, napram dosedanjemu stanovanjskemu standardu za poškodovance radi zračne vojne v mnogih primerih kot zasilna rešitev. Po vojni se bodo uporabili pomožni domovi kot letoviščne hišice in poleg tega omogočajo, da se začne v miru in brez prenapetosti z velikim stanovanjskim programom.

Domovi naj se napravijo s samopomočjo, pomočjo sosedov in skupnosti. Dr. Ley je še sporočil, da je naložena izvedba stanovanjske akcije Gauleiterjem kot stanovanjskim komisarjem Gauov.

„Zgube so strašno visoke“

Madrid, 12. oktobra. Kot poroča washingtonski dopisnik lista »EFE«, je izjavil iz Londona povrnivši se demokratski poslanec Will Roberts, da so strašno visoke anglo-ameriške zgube pri letalskih napadih proti Nemčiji. Nemci razpolagajo s čudovito velikimi množinami obrambnega orožja in so koncentrirali veliko število lovskih letal.

Am Brunnen vor dem Tore / Erzählung um Franz Schubert Von August Straub

Wunschkraften schwirren durch den Raum. Unsichtbar, wortlos. Wer die Geschichte der Kunst studiert, trifft immer wieder auf ihre Spur.

An einem Abend im Herbst 1823 wollte Franz Schubert den Zensurbeamten Mayrhofer in Wien, Wipplingerstraße 420, besuchen. Er drückte die Tür der niedrigen Wohnstube auf. Der Freund war nicht zu Hause. Da fiel sein Blick auf ein schmales, roteingebundenes Bändchen auf seinem Schreibtisch:

77 Gedichte
aus den hinterlassenen Papieren
eines reisenden Waldhornisten
Dessau 1821

Schubert blätterte in dem Büchlein und war sofort gefesselt. Er steckte es ein und eilte fort.

Zu Hause las er weiter:

„Ich kann weder spielen noch singen, und wenn ich dichte, so singe ich doch und spiele auch. Wenn ich die Weisen von mir geben könnte, so würden meine Lieder besser gefallen als jetzt. Aber gestost. Es kann sich eine gleichgesinnte Seele finden, die die Weise aus den Worten heraushört und sie ihr zurückgibt.“

So stand im Vorwort.

Als der Freund am anderen Tage kam, um sein Eigentum zurückzufordern, rückte Schubert ans Fenster und spielte seine ersten Melodien vor.

So hatte Schubert den Dessauer Bibliothekar und leichtgeschürzten Poeten kennengelernt, dessen Lied vom Lindenbaum sie beide im deutschen Volk unsterblich machen sollte. Wilhelm Müller hieß der Poet.

Doch dazu bedurfte es eines ganzen Lebens.

Wo drunten im Lichtenal neben dem alten Brunnen die Linde stand und der Postillon unter dem Tore blies, unweit von dem Wirtshaus „Zum küß den Pfennig“, da ist Franz Schubert als Sohn eines kinderreichen Arzeneibeherrschers geboren worden. Und als am 16. Oktober 1814 des siebenzehnjährigen Schulgehilfen „Messe in F-dur“ in der Pfarrkirche zur Himmelspforte aufgeführt wurde, hat er seine Jugendliebe Theresie Grob kennengelernt.

„Sie war etwas jünger als ich und sang mit tiefer Empfindung. Sie war nicht eben hübsch, aber gut war sie, herzensgut. O, ich habe sie innig geliebt, und sie

mich auch. Aber sie war mir nicht bestimmt. — Vom Schuljoch befreit, nur noch der Kunst lebend, hatte ich auch die 40 Gulden Jahresgehalt verloren. Und so zwangen ihre Eltern sie, nachdem sie lange, lange auf mich gewartet hatte, einen anderen zu heiraten.“

Schubert hat den Verlust niemals überwunden.

Als der eben Dreißigjährige, schon die kalten Schatten des Todes spürend, Wilhelm Müllers düstere „Winterreise“ komponierte, erwachten die Bilder der Kindheit und der frühen Jugend noch einmal im hellsten Sonnenlicht, und er schrieb seine volkstümlichste Melodie:

Vom Thronhimmel zum „Paraplui“ / Als der Schirm noch aus mehreren Dächern bestand

Wenn die herbstlichen Dauerregen einsetzen, kommt wieder der Schirm zu Ehren, auf den man nur verzichten kann, wenn man einen soliden Wettermantel besitzt. Die Kulturgeschichte lehrt uns, welche große Bedeutung man von jeher dem Schirm beigegeben hat. Schon den alten Chinesen, Ägyptern, Assyrern und Persern war er wohlvertraut, wie uns viele Skulpturen und Wandmalereien verraten. Ursprünglich hat der Schirm allerdings nicht als Regen- oder Sonnenschutz, sondern — Hoheitszeichen gedient, was er heute noch bei den Naturvölkern ist.

Wahrscheinlich hat sich das nützliche Requisite in China aus dem kaiserlichen Thronhimmel entwickelt. Er wurde dort jedenfalls bereits 2000 v. Zt. urkundlich erwähnt. Der Schirm war damals noch ein wahres Ungeheuer, das aus mehreren Dächern bestand und entweder aus kostbarer Seide oder geöltem und gelacktem Papier hergestellt wurde. Ursprünglich durfte er wohl nur vom Kaiser selbst benutzt werden, bevor auch hochgestellten Hofleuten ein solches Zeichen ihrer Würde zustand. Vom Reich der Mitte aus verbreitete sich der Schirm später dann über Japan und Indien, Persien und den ganzen Orient. Er wurde damit nicht nur zu einem der acht geheiligten Symbole Buddhas, sondern eroberte sich auch einen festen Platz im höfischen Zeremonienwesen. Namentlich die ägyptischen Pharaonen können wir uns kaum ohne einen riesigen Schirm aus prachtvollen Federn, Palmblättern oder Purpurstoffen vorstellen.

Am Brunnen vor dem Tore,
Da steht ein Lindenbaum.

Und immer hör' ich's rauschen:
Du fändest Ruhe dort.

*

„Für den Tondichter wie für den lyrischen Dichter ist eine unglückliche Liebe vielleicht ein Vorteil, indem sie seine subjektive Empfindung erhöht und den Liedern und Gedichten, die ihr entröhnen, Ton und Farbe der schönsten Wirklichkeit gibt...“, schrieb Eduard Bauernfeld nach des Freundes Tode an Mörke.

Schubert war erst 31 Jahre, als er starb. Seltsamerweise ist auch der Dichter des „Lindenbaums“ nur 32 Jahre alt geworden.

Unser SCHATZKÄSTLEIN

Spruchweisheiten

Gottwesen ist über alle Grenzen. Niemand vermag es zu denken und keinen gibt es den Zutritt anders als auf dem Weg seiner Art und Aufgabe. Fremdheit ist ein Gitter. Wir können hindurchsehen, können die Hände durchstrecken, aber die metallenen Stäbe bleiben dazwischen.

*

Wirklich Gott denken und lieben — geht es denn anders, als mit dem Herzen unserer Sprache? Mit dem, was in ihr geboren ist, aus ihr seht und quillt und in ihr fordert? In allem, was nur übersetzt ist, bleibt er uns ein Fremdherr.

*

Man spricht vom Frieden in Gott. Warum nicht auch vom Kampf und Wagnis? Von allem, was er in uns in Bewegung setzt, um uns dem neuen Sein entgegenzuführen?

*

Auch der Streit ist in Gott — ihr mögt wollen oder nicht! Freilich nicht der wirre und trübe, der nur in sich selber kreist, in dem sich Gier und blutige Laune verspritzen. Aber der Streit der Notwendigkeit, der Streit, der Klarheit schafft und in dem sich die Kräfte legen; der Streit, in dem der große Einklang auseinandertritt, weil er sich zu neuer Fülle rüstet.

Sich ihm versagen, wo er unter uns aufsteht, heißt Gott die Treue brechen, und wer hier nur schonen will, der verderbt.

*

Nächst der Klugheit ist Mut eine für unser Glück sehr wesentliche Eigenschaft. Freilich kann man weder die eine noch die andere sich geben, sondern ererbt sie; jedoch läßt sich durch Vorsatz und Übung dem davon Vorhandenen nachhelfen. Zu dieser Welt, wo die Würfel eben fallen, gehört ein eiserner Sinn, gepanzert gegen das Schicksal und gewaffnet gegen die Menschen. Denn das ganze Leben ist ein Kampf, jeder Schritt wird uns streitig gemacht. Daher ist es eine feige Seele, die, sobald Wolken sich zeigen, zusammenschumpft, verzagen will und jammert. So lange der Ausgang einer gefährlichen Sache nur noch zweifelhaft ist, so lange nur noch die Möglichkeit, daß er ein glücklicher werde, vorhanden ist, darf an kein Zagen gedacht werden, sondern bloß an Widerstand; wie man am Wetter nicht verzweifeln darf, so lange noch ein blauer Fleck am Himmel ist.

*

Beim Anblick dessen, was wir nicht besitzen, steigt gar leicht in uns der Gedanke auf: wie, wenn das mein wäre?« und er macht uns die Entbehrung fühlbar. Statt dessen sollten wir öfter fragen: wie, wenn das nicht mein wäre?« Ich meine, wir sollten das, was wir besitzen, bisweilen so anzusehen uns bemühen, wie es uns vorschweben würde, nachdem wir es verloren hätten; und zwar jedes, was es auch sei; Eigentum, Gesundheit, Freunde, Geliebte, Weib, Kind, Pferd und Hund; denn meistens belehrt erst der Verlust uns über den Wert der Dinge. Hingegen infolge der anempfohlenen Betrachtungsweise falschen wird ihr Besitz uns unmittelbar mehr als zuvor beglücken.

*

Ja, ich weiß, Gott, ich darf — du bekennst mich und darum bin ich der Deine! Ich weiß, du liebst den Mut, der sich zu dir stellt in dem Auftrage, den du ihm gegeben hast. Du liebst die geraden Herzen, die das Ihre tun und nicht fragen, ob es das Amt aller sei.

Karl Lerbs

Der Bilderhandel / Von Hans Bothge

König Friedrich Wilhelm I. von Preußen, der Soldatenkönig, hatte eine Freude daran, in seinen Mußestunden Bilder zu malen, und zwar porträtierte er besonders gern seine Lieblingsgrenadiere.

Als er eines Tages wieder einmal — wie ihm schien, mit besonderem Glück — einen dieser Soldaten auf die Leinwand gebracht hatte, ließ er einen Kunsthändler kommen und fragte ihn, was das Bild seiner Meinung nach wert sei. Der Kunsthändler wiegte den Kopf hin und her, dann sagte er, daß es einen Wert von 200 Taler habe.

„Einverstanden!“ erwiderte der König lachend, „dafür kann Er es gleich mitnehmen.“

Dem Händler blieb nichts weiter übrig, als das Bild unter den Arm zu nehmen und damit abzugehen. Aber seine Rache kam schnell.

Er stellte das Bild, nachdem er es schon hatte rahmen lassen, in sein Schaufenster und brachte ein großes Schild darunter an, auf dem zu lesen stand, daß das Bild eine eigenhändige Malerei Seiner Majestät des Königs sei.

Als Friedrich Wilhelm dies erfuhr, schickte er seinen Hofmeister zu dem Kunsthändler mit dem Befehl, das Bild umgehend aus dem Schaufenster entfernen zu lassen.

„Unmöglich“, warf der Händler ein, „Seine Majestät mußte sich sagen, daß ich als Händler die Aufgabe habe, das Bild wieder loszuschlagen. Wenn ich aber ein Bild verkaufe, so muß ich auch angeben, wer der Künstler ist.“

Der König schickte nochmals zu dem Manne und ließ ihm sagen, dann wolle er das Bild wieder zurücknehmen — der Bote brachte die 200 Taler gleich mit.

„Es tut mir leid“, meinte nun der Händler, „ich kann unmöglich Bilder zu dem gleichen Preise verkaufen, zu dem ich sie angekauft habe. Der Verkaufspreis des Bildes beträgt 300 Taler, und wenn Seine Majestät es dafür haben will, so lasse ich es ihm gern.“

„Ein toller Bursche“, sagte der König, halb belustigt und halb verärgert, holte nochmals, wenn auch unwillig, 100 Taler aus seiner Schatulle — und hatte sein Bild wieder zurück.

Aus dem Anekdotenschatz

Spekulative Romantik

Wie jedermann weiß, hatte der Schmied zu Gretna Green von alters her das Recht, Liebespaare, die aus romantischem Bedürfnis, aus Spleen oder zur Ausschaltung widriger Familieneinflüsse zu ihm kamen, rechtsgültig zu trennen. Der Mann machte ein ausgezeichnetes Geschäft dabei.

Als nun eines Tages — es ist so an die hundert Jahre her — ein junger Schotte von der idyllischen Einrichtung Gebrauch gemacht hatte, verlangte der Schmied für seine Amtshandlung eine Gebühr von fünf Guineen.

„Fünf Guineen!“ schrie der im tiefsten getroffenem Schotte entsetzt. „Und den Herrn, der vor mir kam, haben Sie für eine Guinee getraut!“

„Das ist doch klar“, versetzte der Schmied gelassen. „Der Herr ist Engländer und ein alter Stammkunde. Er war schon zum fünften Male hier. Sie, als Schotte, werden niemals wiederkommen.“

Karl Lerbs

Wissenschaftspreis für Univ.-Prof.-Dr. Übersberger

Samstag nachmittag hatten sich in der Aula des Gaumuseums Klagenfurt die Vertreter von Partei, Staat und Wehrmacht und eine große Anzahl von Wissenschaftlern, darunter der Rektor der Grazer Reichsuniversität, Dr. Pohlheim, eingefunden, um an der feierlichen Verleihung des Wissenschaftspreises 1943 des Gauleiters an Univ.-Prof. Dr. Hans Übersberger teilzunehmen. Nach den einleitenden Klängen der Mozartschen Haffnerserenade begrüßte Regierungspräsident Wölsegger die Festgäste und verwies auf die vor einigen Tagen stattgefundenen Feier zum hundertjährigen Bestehen des Geschichtsvereines für Kärnten. Das Schicksal hat Kärnten berufen, an der Lösung einer Reihe von großen Aufgaben mitzuwirken; als deren wichtigste eine gilt wohl das Problem des Südostens, dem Kärnten aus seiner geopolitischen Lage heraus besonders nahesteht. Er würdigte die Verdienste Professor Übersbergers, der in den Fachkreisen des In- und Auslandes überragendes Ansehen besitzt und dessen Forschungen die Grundlage zu bedeutenden politischen Entscheidungen gebildet haben. Sodann stellte er den Antrag zur Verleihung des Wissenschaftspreises des Gauleiters an Prof. Dr. Übersberger für seine hervorragende Wissenschaftsarbeit über den Ost- und Südostraum.

Sodann gab Gauleiter Dr. Rainer einen umfassenden Überblick über den Lebensweg und das Werk des Gelehrten, indem er u. a. sagte:

Hans Übersberger ist ein Sohn Kärntens. Er wurde am 25. Juni 1877 in Klagenfurt geboren und besuchte hier das Gymnasium. Diese Lehranstalt legte den Grundstein zur umfassenden Ausbildung Übersbergers. Er studierte an der Wiener Universität, erwarb das Doktorat der Philosophie und war von 1897—1899 ordentliches Mitglied der berühmten geschichtlichen Lehranstalt, des Institutes für österreichische Geschichtsforschung. Der junge Forscher begann mit dem Studium der slawischen Sprachen, unternahm Forschungsreisen nach Rußland und legte deren Ergebnisse 1906 in dem vielbeachteten Buche „Österreich und Rußland“ der Öffentlichkeit vor.

1913 erschien sein zweites hervorragendes, nicht nur wissenschaftlich, sondern auch politisch bedeutsames Buch: „Rußlands Orientpolitik in den letzten 2 Jahrzehnten“. Übersbergers Arbeiten zeichnen sich durch streng kritische, nach den modernsten Grundsätzen der Geschichtswissenschaft durchgeführte Behandlung des ungeheuren Stoffes an primären Quellen von Urkunden, Akten, Chroniken usw., ausgezeichnete Sprachkenntnis, Beherrschung der deutschen und fremdsprachigen Literatur, weitem Blick für die historischen und politischen Zusammenhänge und klare, allgemeinverständliche Sprache aus.

Übersberger habilitierte sich im Jahre 1906 an der Universität Wien für osteuropäische Geschichte, wurde 1910 zum außerordentlichen und 1915 zum ordentlichen Universitätsprofessor ernannt.

Während des Weltkrieges wurde Übersberger vom österreichisch-ungarischen Ministerium des Äußeren zu politischen Missionen und schriftstellerischen Aufgaben verwendet.

Nach dem ersten Weltkrieg stellte Übersberger seinen Mann in dem Kampfe gegen die Zwangsfriedensverträge und trat glühend und unentwegt für den Anschluß des Rumpfstaates Österreich an Deutschland ein. An den Vorbereitungsarbeiten zur siegreichen Kärntner Volksabstimmung war Übersberger führend beteiligt.

Dieser völkisch bewußte Gelehrte wandte sich auch dem Kampfe gegen die Kriegsschuldfrage zu und wies die Schuld Rußlands und Serbiens an Hand der Akten nach. Das von ihm herausgegebene neubändige Aktenwerk „Österreich-Ungarns Außenpolitik 1908—1914“ wird von der wissenschaftlichen Kritik als das beste aller derartigen Aktenwerke bezeichnet und ist eine Spitzenleistung der deutschen Wissenschaft. Zahlreiche Publikationen widmete der Gelehrte den Beziehungen des deutschen Volkes zum Osten und dessen Machthabern. Diese Aufsätze über die russische Geschichte, den Rückversicherungsvertrag Bismarcks von 1887, die Geschichte Serbiens und des Balkans sind auch für die Geschichte Kärntens von großer Bedeutung. Mit kundiger

Hand führte Übersberger uns in die Prozeßakten des Saloniker Hochverratsprozesses von 1917 gegen den bekannten Anstifter des Attentates gegen Erzherzog Franz Ferdinand, Dimitrijevic-Apis und die serbische Verschwörungsorganisation „Die Schwarze Hand“ ein. An der Wiener Universität nahm Übersberger als Lehrer und Forscher eine besondere Stellung ein. Er war 1930 bis 1931 Rektor und erwarb sich die begehrteste Liebe der nationalen Hörschaft. Im Systemösterreich stand Übersberger seinem Mann. Er trat auch den Machthabern gegenüber offen für das Recht der freien Forschung ein und widersetzte sich dem Terror der volksfremden Regierung. Wegen seiner nationalsozialistischen Gesinnung mußte Übersberger 1934 Wien verlassen.

Er wurde zuerst nach Breslau und dann 1933 nach Berlin als Ordinarius und Vorstand des Seminars für osteuropäische Geschichte und Landeskunde berufen. Seit 1925 ist er Mitglied der Wiener Akademie der Wissenschaften und wurde 1940 zum Ehrensator der Wiener Universität berufen. Auch in Berlin setzte Übersberger seine dem Osten und Südosten gewidmete Tätigkeit fort. Seine Kenntnisse und Erfahrungen sind von größtem Werte für die Neuordnung im Osten und bringen ihm als erstem Fachmann die vielseitigsten Aufträge.

Das Studium der erbeuteten serbischen Archive, dem Übersberger unter Aufopferung fast aller Ferienmonate unermüdlich obliegt, zeigt immer deutlicher an Hand des unumstößlichen wissenschaftlichen Materials den unheilvollen Einfluß Rußlands auf den Balkan. Mit bewunderner Beherrschung der gesamten Auseinandersetzung über die sogenannte Kriegsschuldfrage hat Übersberger in der Zeitschrift „Die auswärtige Politik“ im Juli 1943 den Nachweis erbringen können, daß die Ermordung des Thronfolgers Erzherzog Franz Ferdinand im Einvernehmen mit dem russischen Militärattaché in Belgrad vorbereitet wurde.

Professor Dr. Hans Übersberger steht auf der Höhe seines Schaffens und ist auf Grund seiner zahlreichen Arbeiten und der großen Erfahrung in Deutschland und in Europa als Autorität auf seinem Gebiete anerkannt. Der bewährte Na-

tionalsozialist und Kämpfer wurde durch die Ernennung zum SA-Brigadeführer ausgezeichnet. Die Heimat ist stolz auf ihren großen Sohn.

In Würdigung seiner großen Verdienste verlieh dann der Gauleiter dem Gelehrten den Wissenschaftspreis für 1943 als zweiten Kärntner.

Prof. Dr. Übersberger gab seinen Dank mit dem Feststellung Ausdruck, daß diese Ehrung ihm mehr freue als alle anderen Ehrungen, die ihm bisher zuteil geworden waren. In seinem Festvortrag gab dann der Gelehrte eine zusammenfassende Übersicht seiner Forschungen an den neuen, in erbeuteten serbischen Archiven aufgefundenen Dokumenten, die einen hochinteressanten Einblick gewähren in die von Rußland vor dem Weltkrieg unterstützte Verschwörerätigkeit der serbischen Regierungskreise, die zur Ermordung des österreichischen Thronfolgers und damit zum Weltkrieg führten. Seine Darlegungen gaben darüber hinaus eine klare Deutung der Vorgänge, die im Zusammenhang mit dem Weltkrieg zum jetzigen Lebenskampf des deutschen Volke führten, den dieselben Gegner heraufbeschworen haben, die schon durch den Weltkrieg die Entmachtung und dauernde Niederhaltung des deutschen Volkes anstrebten. Der Ausgezeichnete übergab eine Mappe mit den Fotokopien dieser Dokumente dem Gauleiter als Erinnerungsgabe.

Regierungspräsident Wölsegger schloß die Festsetzung mit dem Dank an den Vortragenden, der damit neuerlich einen tiefen Einblick in die Zusammenhänge gegeben habe, die zur großen Auseinandersetzung des jetzigen Ringens geführt haben.

Wußten Sie schon...

... daß im Deutschen Museum zu München insgesamt achtzehn Kilometer »Besichtigungstrecke« zur Verföhung stehen?

... daß im Elsaß Äpfel und Birnen allein in je etwa 75 Arten gedeihen?

... daß der Leipziger Astronom und Physiker Johann Friedrich Zöllner errechnet hat, daß 618.000 Vollmonde nötig wären, um die Erde in dem selben Maße zu erhellen, wie dies durch die Sonne geschieht?

Delo in veselje v Höfleinu

Zborovanje Ortsgruppenleiterjev — Zahvalni dožetki Kreisa Krainburg v Höfleinu

Letošnji zahvalni dožetki Kreisa Krainburg so se vršili v Höfleinu ob velikem številu gorenjskega prebivalstva. Pred zahvalnimi dožetki se je vršilo v soboto, 2. oktobra, delovno zborovanje Kreisstaba in Ortsgruppenleiterjev Kreisa Krainburg.

Splošen razgovor med posameznimi zborovalci je podal, kot zmerom, živahno sliko dogajanja in življenja v vseh Ortsgruppah ozemlja Kreisa. V nadaljnjem poteku zborovanja je govoril Stabsleiter Landesbauernschafta Pging. dr. Thomas Santner in je obširno pojasnjeval kmečka vprašanja s posebnim ozrom na Gorenjsko. Uvodoma je obravnaval snovi proizvajalne bitke in o dolžnosti oddajanja. »Čistota in red, ki ju vidim tu vsepovsod na velikih in malih kmetijah«, je rekel Stabsleiter Santner, »me zagotavlja, da lahko kmet toliko stori, kolikor se mora sedaj od njega zahtevati. Obenem je to dobra podlaga za uspešno vzajemno dobro sodelovanje z ozirom na delovne zahteve, ki radi vojne in posebnih razmer na Gorenjskem pomenujo v mnogem oziru novost za kmeta.« Ker se kmečko prebivalstvo obrača vedno na svojo Ortsgruppno, da dobi tam nasvet, pomoč in pojasnilo v kmečkih zadevah, so izvajanja in smernice za delovanje Stabsleiterja Santnerja prav posebno zanimala zborovalce. H koncu zborovanja je govoril Kreisleiter dr. Pfelegerl, ki je v ostalem posebno opozoril na ozko sodelovanje med Ortsgruppenleiterjem, županom in Ortslandwirtom in še poudaril, da mora staviti na razpolago vsak del svojega prostega časa za strankino delo, da s tem prispeva k skorajšnji končni zmagi.

Zabaven večer v taborišču RAD v Höfleinu z veselim sporedom deklic RAD se je zaključil prvi dan.

Zahvalni dožetki so se začeli naslednjega jutra s pokanjem možnarjev, zvoki fanfar in budnico vojaške godbe. Že zgodaj zjutraj so prišli avtobusi in tovorni avtomobili z gorenjskim mestnim in kmečkim prebivalstvom od blizu in daleč. Višek zahvalnih dožetkov v Höfleinu je tvoril sprevod in nato sledeče slavlje na okrašenem travniku. Posebno pomembni so bili zahvalni dožetki Kreisa Krainburg radi navzočnosti Obergeneralarbeitsführerja dr. Deckerja. Slavnostni sprevod 35 žetvenih voz je pokazal razven starih gorenjskih šeg in navad tudi lepe narodne noše. Posebno navdušenje so vzbudili žetveni vozovi Ortsgrupp Höfle in Gallenfels, ki sta bili nagrajena, kot tudi voz vrtnarja Loipolda iz Warta, ki je dobil častno darilo. Središče jutranjega slavlja je tvoril govor Kreisleiterja dr. Pfelegerla, potem ko mu je izročil Kreisbauernführer žetveni venec, v katerem je opozoril posebno na velik uspeh kmetstva, čegar bistvena zasluga je, da so bili dodeljeni nemškemu narodu sedaj v petem vojnem letu povečani obroki prehrane. »Ne bomo se zahvalili danes samo kmetom pri zahvalnih dožetkih«, tako je nadaljeval Kreisleiter, »stemveč tudi našim hrabro se borečim vojakom, ki so zadržali daleč od Evrope nevarnost boljše viza.«

Narodna veselica popoldne je pokazala pisano razgibano silko na krasno ležečem slavnostnem travniku. Dekleta RAD poleg vojakov ne-

Eden izmed mnogih žetvenih voz na zahvalnih dožetkih v Höfleinu.

ke stotnje okrevajočih vojakov, moške neke edince Waffen-# poleg Gorejčev in narodnih nošah, meščani poleg kmetov, vsi so se razveseljevali nad predvajanimi narodnimi plesi,

ljudskim petjem in mnogimi drugimi ljudskimi zabavami in športnimi izvajanja, kar vse se je vršilo okrog žetvenega drevesa.

—Ing.

Roosevellova nepobitna vojna krivda

Pretnje Vidhyju pred premirjem in po njem — Dokazni material za neprestano vmešavanje — Severnoameriški zunanji minister kot ščuvav

Berlin, 12. oktobra. List »Wall Street Journal« se je povzpel do priznanja, da so bile pripovedovane amerišnemu narodu mnoge hude laži o vzrokih in ciljih Rooseveltove vojne. Kot v potrditev so istega dne došli dokumenti, katere je objavilo zunanje ministrstvo v Washingtonu o odnosih USA do Vichyja. Dokumenti se začnejo z zadnjimi dnevi pred podpisom premirja in se zaključijo z ameriškami zagotovitvami, da ne bodo nikdar posegli na Zapadnoindijske francoske otoke, katere so med tem s silo zasedli. Skoro nobena druga objava spisov ni tako pripravna dokazati Rooseveltovo krivdo za vojno kot ta.

Ko se je Francija junija 1940. zrušila, so bile USA baje še popolnoma nevtralne. V veljavo še ni stopil niti zakon o zakupu in posodi, niti ni bil predlagan. Vsako pošiljko vojnega materiala v Anglijo so si dale plačati ameriške orožarne z zlatom in valutami. V teoriji je obstajala pravica celo za Nemčijo, da si nakupi v USA orožje. Roosevelt je pazil, da ne bi oficielno pokazal najmanjše vneme za rešitev Francije. Da so na skrivaj vseeno ščuvali dolarski diplomati kot tudi v Vichyju intrigrirali, se je med tem lahko dokazalo z različnimi dokazi in dokumenti, z gotovostjo pa se lahko sedaj posname iz novih diplomatskih aktov Washingtona.

Tik pred sklepom premirja je sprejel severnoameriški veleposlanik, ki je takrat bil že na begu, v Bordeauxu brzojavko svojega zunanega ministra, da mora takoj delovati na to, da pod nobenimi pogoji ne bo francoska mornarica izročena Nemcem. Če bi se to vseeno izvršilo, ne bodo USA nikdar več dovolile obnove francoskega imperija.

Toda kaj pa ima Roosevelt prav za prav dovoljevati ali prepovedati. Ali ni stal kot nevtralna sila izven vojskovanja, kot tudi izven vseh načrtov premirja in sklepanja miru? Ne od njega, ampak od Nemčije in končno od izida nemško-angleške vojne bi bilo odvisno, če in kako bi bila obnovljena francoska kolonialna država.

Umevnost sama po sebi, s katero se je vmešal Washington, je izdala še, kako zelo se je čutil Roosevelt odgovornega za vojno in kako je skušal že od vsega početka na skrivaj voditi potek vojne. Koncem oktobra istega leta je bil ozročen takratnemu francoskemu veleposlaniku ponovno memorandum, v katerem je še enkrat svaril Roosevelt pred izročitvijo francoske mornarice. Francoska mornarica se je takrat temu uprla, je bila napadena in obstreljevana po angleških vojnih ladjah. V Washingtonu so se bali sedaj poostriče protiangleškega čutenja mnogih Francozov in so poskušali pravčasno nastaviti Vichyju dušilo. Ponovili so pretnje: ne prepustiti vojnih ladij Nemcem, ne olajšati nemškega vojskovanja proti Angliji — ali francoska kolonialna država je za vedno zgubljena.

Pri tem ni tako odločilno, kaj je Roosevelt rekel, temveč da je Vichy memorandum sprejel, ga potrdil diplomatskim potom in pustil, da je njegov veleposlanik v Washingtonu razpravljal s Hullom. Kajti za Vichy, za francosko vlado in diplomacijo je bila vloga Roosevelta kot organizatorja in priganjača vojne proti Nemčiji ne-

kaj samo ob sebi umevnega. Na temelju večletnih izkušenj bi lahko prišli v Vichyju na misel, da je Roosevelt Francijo izdal, toda nobenemu Francozu ni prišlo na misel, da bi odrekel Rooseveltu aktivno legitimacijo za njegove stalne pretnje. Vedeli so vendar, kakšno vlogo je prevzel od leta 1934. dalje in stoprav še od Münchna leta 1938. dalje.

V Washingtonu menijo, da bodo razkrinkali Lavala ali Pétaina z novo objavo spisov, toda minister Hull prezre, da je napravil odločilno miselno napako, ko je sicer nerad, predložil dokazila za neprestano ameriško politiko vmešavanja. Pa ne samo to, pretnje, katere so v Vichyju smatrali

Sovražni napadi pri Melitopolu spodleteli

Uspehi proti tolpom — Potopljen rušilec, poškodovana križarka

Oberkommando der Wehrmacht je dne 10. oktobra objavilo:

Pri Melitopolu in severno od njega je sovražnik, pripeljavši nove moči, zopet povzel svoje napade. Spodleteli so mu kljub uporabi močnih skupin pehote in oklopnjakov. Na ostali vzhodni fronti so Sovjeti na mnogih krajih napadali, a bili odbiti. Zračno orožje je ponoči napadlo sovražne zveze novih pošiljk in uničilo med drugim deset prevoznih vlakov.

Pri samo dveh lastnih zgubah smo večraj sestrelili 49 sovjetskih letal. Hauptmann Nowotny je z 8 sestrelili povečal število svojih zračnih zmag na 231. 54. oddelek lovskih letal javlja svojo 6000. zračno zmago.

V bojih ob kubanskem mostišču se je posebno odlikoval 667. šlezjski polk grenadirjev, ki ga vodi Oberstleutnant Ufenbach. V Južni Italiji je sovražnik na nekaterih odsekih Južnih Apeninov brez uspeha napadal. Na ostali fronti je samo obojestransko delovanje topništva in udarnih čet.

Pri čiščenju istrskega polotoka so sovražne tolpe zgubile doslej nad 4000 mrtvih, 6850 ujetnikov, 32 topov, nad 2000 komadov ročnega strelnega orožja in več ko sto avtomobilov.

V vodovjih Dodekaneza so nemški strmoglavci potopili iz neke sovražne skupine brodovja enega rušilca in z več bombnimi zadetki v polno težko poškodovali eno križarko.

Skupine severnoameriških bombnikov so večraj napadle nekaj krajev v obrežju Vzhodnega morja, med njimi Anklam in Gotenhafen. Po doslej došlih poročilih so oddelki lovskih letal in protiletalsko top-

ništvo sestrelili iz sovražnih skupin 62 težkih štirimotornih bombnikov.

V srditih zračnih bojih smo zgubili dvanajst lastnih lovskih letal. En del posadk je rešen. Zaščitna vozila nekega nemškega konvoja v Rokavskem prelivu so težko poškodovala dva britanska brza čolna. Računati je s tem, da je eden izmed teh čolnov zgubljen.

V pretekli noči so posamezni britanski bombniki brez načrta odvrkli nekaj razstrelnih bomb v severnonemškem prostoru.

ništvo sestrelili iz sovražnih skupin 62 težkih štirimotornih bombnikov. V srditih zračnih bojih smo zgubili dvanajst lastnih lovskih letal. En del posadk je rešen. Zaščitna vozila nekega nemškega konvoja v Rokavskem prelivu so težko poškodovala dva britanska brza čolna. Računati je s tem, da je eden izmed teh čolnov zgubljen. V pretekli noči so posamezni britanski bombniki brez načrta odvrgli nekaj razstrelnih bomb v severnonemškem prostoru.

Roosevelt naj pritisne na London

Lizbona, 12. oktobra. 500 vodilnih osebnosti je prislo v Washington kot zastopstvo 3 milijonov ameriških pravovernih židov, da na svojem romanju predložijo predsedniku Rooseveltu pismeno prošnjo. Zahtevajo, da sporoči predsednik USA angleški vladi, da »so vsi Amerikanci prepričani, da bije pravici naravnost v obraz, da od vseh narodov samo židje nimajo prostega dostopa v Palestino, in da vsi Amerikanci želijo, da se odprejo vrata Palestine vsem onim evropskim židom, katerim se posreči ubežati iz evropske pasti smrti«. Odposlanstvo bo v Kapitolu izročilo tozadevno pismeno prošnjo kongresu. Sprejel jo bo podpredsednik Henry Wallace. Kasneje bo odposlana ta pismena prošnja Beli hiši.

„Red i rad“

Srbija na novih potih

Pred nekoliko več kot dvema letoma je sestavil armadni general Milan Nedić svojo vlado, ki določa z malimi osebnimi spremembami od tedaj dalje v sporazumu z nemško zasedbeno silo usodo Srbije. Na čelo svoje dežele je stopil mož, ki je bil res pravi, ne pa poklicni vojak in je od vojaškega življenja zahteval značaj in odnos do življenja. V Jugoslaviji se je general vzdrljal vsakodnevne politike in se je samo prilično vmešal, če mu je že le preseglo počenjanje politikov, kateri niso čutili nobene odgovornosti. Zastoj se je protivil političnemu sistemu parlamentarno-liberalnega barantanja, njegove misli so napačno razumeli, njegove predloge so odložili kot stare spise. Ista skupščina, v katere slavnostni dvorani je Nedić 31. 8. 1941. prevzel s polno odgovornostjo od nemškega vojaškega poveljnika nalog, da vodi srbski delež pri vzpostavitvi reda in varnosti, je postala v Jugoslaviji simbol trhlega političnega sestava: na eni strani kot nosilec politike brez vsake odgovornosti napram lastnemu narodu in povezanosti na parlamentarni demokracije zapadne Evrope, na drugi strani pa kot spomin na oni krvavi junijski dan 1. 1928., ko je atentat na voditelja Hrvatov, Radića, bliskovito osvetlil napačno zgradbo države Srbov, Hrvatov in Slovencev. Jugoslavija ni znala uporabiti ugodnih prilik, katere so se ji kljub temu nudile in je radi tega razpadla pod naskokom nemških oklopnjakov in bombnikov v jugovzhodni vojni.

V desetih točkah je opisal Nedić svoj delovni program kot prvi ministrski predsednik nove Srbije: osebna varnost in varnost lastnine je bila garantirana; državne organe obveže kot osebno odgovorne zaupnike vlade v smislu novih zakonov in v sporazumu z nemškimi oblastmi, da izpolnjujejo svoje naloge; vsako strankarsko politično delovanje je bilo prepovedano in razglašeno je bilo geslo »red i rad«. Program je bil od tedaj dalje v bistvenih točkah izpolnjen, Vsak, kdor je poznal Srbijo takrat in da-

Žrtve lakote v Indiji

Angleško zločinstvo od danes in včeraj v zrealu preteklosti

Beda velikega dela indijskega naroda, posebno lakota v Bengaliji in drugih okrajih, je povzročila interpelacijo v angleškem Spodnjem domu, pri čemer je notranji minister lord Amery, ki so ga po brezuspešnih izgovorih nekateri poslanci spravili v zadrego, moral priznati, da obstoji lakota, da se pa ne more za to napraviti odgovorne vlade. Krivdo je naprtil pokrajinskim vladam in se je skliceval na slabo letino, potem da je izostala žetev v Burmi in da zadržujejo prodajo letine trgovci, ki blago kopičijo.

Kar se tiče slabe letine, so bile v Indiji radi klimatičnih vplivov, radi izostanka dežja in drugih vplivov, že od nekaj slabe letine. Toda v prejšnjih časih ni bilo v Indiji železnice in nobenih namakanj, tako da so le s težavo podpirali okraje, ki so bili prizadeti

po slabi letini. Sedaj pa je v Indiji gosta mreža železnic in namakanj, pa vseeno vlada ne skrbi ali daje samo nezadostno pomoč delom dežele, ki trpe radi lakote.

Leta 1880. se je sestala pod predstvom lorda Stracheya prva »komisija za odpravo lakote« (Famine commission), ki je določila neke predpise (Famine codes) za lakote. Toda že odstavek: »Čeprav je dolžnost vlade, da prispeva k rešitvi človeških življenj, se ne čuti primorane, da omogoči delovnemu prebivalstvu pri lakotah njegov normalni in običajni življenjski način«, govori cele knjige in je razkril ozadje angleške vlade, ki se je očitovalo že pri lakoti od leta 1896-97. Ta je razkril ozadje angleške vlade, ki se je očitovalo že pri lakoti od leta 1896-97. Ta je

(Nadaljevanje na 6. strani.)

Jedrnatli stavki iz govora Reichsministra dr. Goebbelsa

Če je bil sovražnik nameraval, da bi z značajno vojno poleg zastraševanja civilnega prebivalstva zadel tudi našo oboroževalno proizvodnjo, se mu to na noben način ni posrečilo. Naš Parteigenosse Reichsminister Speer je napravil, da je z velikopoteznim procesom racionaliziranja in poenostavljenja podelil nemški proizvodnji orožja zelo bistvene spodbude in vzgone. Pridnost in veselje do dela milijonov mož in žen iz nemškega oboroževalnega gospodarstva sta pri tem v najširši meri pomagali in ga podpirali. Tudi za to bi se danes rad zahvalil v imenu Führerja in vsega nemškega naroda.

Naši sovražniki se zelo motijo, če smatrajo te posameznike za vojno opozicijo, ki bi jo bilo vzeti zares. Taka v nacionalsocialistični Nemčiji ne eksistira. Če so se v Londonu in Washingtonu vdajali varljivemu upanju, da bodo po 25. juliju v Reichu lahko izvršili Badoglijev eksperiment po italijanskem vzorcu, s tem prisilili nemški narod na kolena in mu po vsej priliki naložili še hujše mirovne pogoje, temelji ta otročji up na popolnoma napačni oceni naših notranjih razmer oblasti in volje ter odločnosti nemškega naroda do vojne.

Kajti prvič stoji na čelu Reicha Führer in ne kak izdajalski kralj. Kralje poznamo pri nas sploh še samo v pravljičah in operetah; Nemčija je republikanska Führerjeva država. Drugič pa ne dobite v nemški oboroženi sili nobenega vojaka, pa naj bo visok ali nizek po činu, ki bi strahopetno izdajal prednost pred častjo, in tretjič je nemški narod prezrel in preveč dorasel, da bi pri bridkem nauku iz novembra 1918. leta še enkrat nasedel licemerskim lažem svojih sovražnikov. Naša fronta je lahko pomirjena. Bojujejo se za domovino, ki doume njene žrtve, jih pozna, ceni in tudi služi.

V teku velikega in dolgo trajajočega zgodovinskega razvoja je težko, dati sliko položaja. Razvoj je, kakor že beseda sama kaže, »vedno v teku«; ne predstavlja pa nobenega dovršenega stanja; ampak vedno le nastajajoče stanje. Zato je skoraj tudi nemogoče, podati o njem zaključno sliko.

Narava takega, ves svet obsegajočega boja za življenje narodov povzroča, da se morajo, čim totalnejši je cilj vojne, za katerega gre, tem totalnejše tudi povečati napore, ki jih morajo pokazati na vojni udeleženi narodi za dosego svojega cilja. Narodu, ki ne napne v najobsežnejši meri naporov za dosego

totalnega vojnega cilja, bo pretila nevarnost, da zgubi vojno. Narod pa bo dobil vojno z gotovostjo, ki se da skoraj naprej preračunati, če bo dal za to totalno moč naroda in če je pri tem odločen, da se ne bo nikdar za nobeno ceno odrekel svoji časti ali svoji svobodi, ali se vdal.

Gotovo je pa, da je bila naša vojaška obramba v zadnjem času v tako znatni meri ojačena in izboljšana, da prizadene tudi sovražniku izredno škodo, kar mora on sedaj očitno priznati v svojih razburjenih debatah tiska. Njegove zgube so postale vedno večje. V bodočnosti bodo še nadalje naraščale. Zračna vojna je v mnogih ozirih obracunavanje obojestranskih tehnik in trenutno naša tehnika močno pridobiva. Sovražniku bomo v bodoče prizadeli vedno bolj naraščajoče ogromne zgube osebja in materiala. Prišel bo potem enkrat trenutek, ko uspeh ne bo več ustrezen uporabljenim sredstvom ljudi in materiala. Tako zване »leteče trdnjave« bodo postale »leteče rakve«. Če bo počasno, za nas pa kljub temu odločilno napredovanje trajalo še naprej, lahko z močnim upom gledamo bodočemu razvoju nasproti.

Kar se tiče snovi povračila, o katerem ves nemški narod s tako vročo strastjo razpravlja, lahko o tem iz razumljivih razlogov povem le to, da se nahajajo Angleži v izredno usodni zmoti, če mislijo, da gre pri tem za kakšno retorično ali propagandno geslo, ki nima nobene resničnosti za seboj. Anglija bo to resničnost spoznala nekega dne. Britanski narod se bo potem lahko zahvalil svoji vladi. O tej snovi ne bi rad rekel več, nego je neobhodno potrebno. Toda naj ne mislijo, da je moja malobesednost znak slabosti ali nesigurnosti. Angleška in ameriška drevesa ne bodo zrastle do neba; zato skrbijo že naši nemški tehniki, iznajditelji, inženirji in delavci. (Ta ugotovitev sproži spontano odobravanje, ki kaže, kako zelo je minister govoril s tem iz srca vseh plasti naroda.)

Tudi kar se tiče podmorniške vojne, hita Angleži in Amerikanci veliko preneglo pred dejstvi, če menijo, da je nevarnost že premagana. Nekega dne bo stal zopet pred njimi v svoji veličini. Tudi tukaj se naši tehniki niso odrekli boju, ampak ravno nasprotno.

Nemška oborožena sila razpolaga z zadostno obrambno močjo, da lahko veče bojujoči se boljševidem daleč od naših mej.

Če smo v zadnjih tednih izvršili na vzhodni fronti odmakanja, izvirajo ta iz ravno tako smelega kakor stvarno utemeljenega preudarjenja. Kaj pomeni njih izvršitev za naše vojskovanje, bo sovražnik enkrat še čutil.

Naši veliki prostorninski uspehi na Vzhodu v preteklih dveh vojnih letih dopuščajo gibljivo vojskovanje, ne da bi s tem resno ogrozili naša upanja v zmago. Seveda se odrečemo prednostim prostora. S tem zvezane izgube vojnega potenciala pa odtelujemo prednosti čisto strategične prirode. V ostalem je pa tako vojskovanje vedno znak suverene notranje premoči, ki ne operira z oziri prestiža, ampak le z oziri smotrnosti.

Mi nacionalsocialisti smo bili že v začetku našega političnega delovanja vzgojeni v tem duhu in v tej miselnosti. Führer nam je zato najzgovornejši in najprepričevalnejši dokaz. Ko sem se pred kratkim zopet nekaj dni mudil v njegovi neposredni bližini, je bil v meni znova potrjen globok in osrečujoč občutek, da imamo v njem na čelu Reicha močja, čigar notranja sila in vernost bo obvladala vse težave in obremenilne poskušnje.

Čim bolj napenjamo danes svoje sile, tem večja bo ta zmaga. Čas je postal tako trd in težak, da smo mi kot narod podrl vse mostove za seboj. Ni za nas nobenega na-

zaj, ampak le še naprej. Iz te miselnosti dorašča nevzdržno bodoča velika zmaga.

Angleško izdajstvo Evrope vedno jasnejše

(Nadaljevanje s 6. strani.)

Če nekdo »zdravi« angleški zunanji politiki, je groteskna zmotna glede tiste odvisnosti, ki se pojavlja po celem njihovem opisu. V resnici koleba Anglija sem in tja, ker jo vlečejo ameriški in sovjetski vplivi vsaki na svojo stran, pri čemer pa, to izdajajo »Times«, zadnji prevladujejo. Kaj tudi preostaja Angliji, ko so ji Zedinjene države že odvzele veliko njenih dominionov in ko se angleška vlada ne more odločiti za kakšno pozitivno politiko, kakršno je Angliji prej priporočala Nemčija? Po pravici pravi nek stockholmski opozicionelni list, da daje Anglija samo potuho požrešnemu imperializmu Zedinjenih držav in da se sedaj skuša nasloniti na Sovjete v Evropi, namreč na stroške Evrope, ker spada izročitev Evrope Sovjetom k celotnemu sistemu angleške zavezniške politike.

Kreis Krainburg

Krainburg. (Jubilej 50letnega službovanja v Krainburgu.) Te dni je počastilo uslužbenstvo župana mesta Krainburg svojega delovnega tovariša, uslužbenca Stefana Pluta, ki je praznoval jubilej 50letnega dela. Kreisschulungsleiter Pg. Lilling je jublatu čestital v imenu kom. Kreisleiterja in razvil nazorno sliko jublatovega z delom bogatega življenja. Ginjen se je ta zahvali za počastitev, ki ga je bila popolnoma presenetila. Župan se je zahvalil jublatu za njegovo izpolnjevanje dolžnosti, ki se vrši s takšnim veseljem do dela, kakršnega je redko doživel, in mu je čestital v imenu mesta in svojih sotrudnikov. H koncu je izročil Betriebsobmann Pg. Kreitmayer darilo uslužbenstva in mesta z graviranim posvetilom.

Rodbinska kronika iz Gorenjske

Kreis Krainburg

Krainburg. Rodili so se: Stanislaus Werbitsch, Goldenfeld, Antonia Arnesch, Am Strand, Maria Polschak, Veldeserstraße, Ferdinande Lauter, Stanislaus Markitsch, Strochein. — Umrli so: Franz Tepina, Krainburg-Wart, Anna Pirz roj. Likosar, Schillerstr. 9, otrok Johanna Schifferer, Falkendorf. — Poročili so se: Josef Eder, sedaj St. O. Kompanie, Klagenfurt, in Anna Rob roj. Obed Krainburg Am Hang (vojna poroka); Leopold Gregoratsch, sedaj Fliegertechnische Schule Jüter-

borg, z Franzisko Bernhard, Wart; Alois Suppan, Krainburg Adolf-Hitler-Platz z Mario Debenetz, Grubendorf; Franz Krumm, z Anno Budla, oba Am Hang 181; Franz Umer, Falkendorf, s Franzisko Doliner, Sebeine; Matthias Saplotnik, Hrastie, s Franzisko Weide, Saborst; Johann Schiller, St. Veit a. d. Save, z Johanno Pogatschnik, Kaltsche.

St. Georgen. Rodili so se: Maria Swetel, St. Georgen, Ludmilla Stemplicher, Olscheuk, Franziska Pfelfer, St. Georgen, Ludmilla Sodnik, St. Georgen, Ludmilla Arnesch, Olscheuk, Anton Mocher, St. Georgen, Margarethe Sawerl, Michelstetten, Michael Kucher, Lausach, in Maria Matschek, Michelstetten. — Umrli so: Anna Griz, Trata, Alois Sirl, Walsach, in Johann Tschabaschek, St. Georgen.

Predassel. Rojstva v septembru: Maria Bebeuz, Kokritz; dvojčka Justina in Franz Sorman, Kokritz; Andreas Siter, Kokritz. — Umrli sta: Andreas Siter, Kokritz in Johann Marinschek, Kokritz.

Prva daritvena nedelja: 55¼ milijona RM

Berlin, 12. oktobra. Dne 12. septembra 1943. izvedena prva daritvena nedelja vojne zimske pomoči 1943/1944 znaša začasno 55.241.998,05 RM. Enaka zbirka lanskega leta je znesla 40.718.276,85 RM. Povečala se je torej za 14.523.721,20 RM, kar znaša 35,7 odstotkov.

Dr. F. J. Lukas

Ausschneiden! Aufbewahren!

Deutsch methodisch und praktisch

217. STUNDE.

Durch

skozi, zaradi, po, s

1. Durch vieles Arbeiten kam er zum Ziel.
2. Der Stein flog durch das Fenster.
3. Der Fluß floß durch die Stadt.
4. Ich habe es durch ihn erfahren.
5. Verständigen Sie mich durch einen Brief.
6. Wir waren durch und durch naß.

Radi mnogega dela je dosegel cilj. Kamen je letel skozi okno. Reka je tekla skozi mesto. Zvedel sem po njem. Obvestite me s pismom (pismo). Bili smo docela premočeni.

Für

za

1. Ist dieses Buch für Sie oder für mich?
2. Für wen halten Sie mich?
3. Für sein Alter ist er noch sehr dumm.
4. Wiederholen Sie Wort für Wort.
5. Ich halte es für meine Pflicht.
6. Ich danke Ihnen dafür!
7. Ich habe das Buch für drei Mark verkauft.
8. Für wieviel verkaufen Sie das Haus?

Ali je ta knjiga za vas ali zame? Za koga me imate? Za njegovo starost je še zelo neumen. Ponovite besedo za besedo (dobesedno) Spomnite se svojo dolžnost. Za to se vam zahvalim! (hvala vam!) Knjigo sem prodal za tri marke. Za koliko kupite hišo? Koliko daste za hišo?

In (wann? wo? wohin?)

v, na (kdaj?, kje?, kam?)

1. Er lebt in einer Stadt in Deutschland.
2. Ich gehe ins Theater (ins Kino).
3. Im Winter (im Sommer, im Herbst, im Frühling).
4. In der Absicht.
5. Ich bin im Begriffe.

Živi v nekem mestu v Nemčiji. Grem v gledališče (v kino). Pozimi (poleti, jeseni, spomladi). V namenu. Nameravam.

Mit (Begleitung! Werkzeug! mit wam? womit?)

S, z (sprememstvo! orodjem! s kom? s čim?)

1. Kommst Du mit mir?
2. Ich schreibe mit der Feder.
3. Er sprach mit lauter Stimme.

Ali greš z menoj? Pišem s peresom. Govoril je glasno.

Wichtige Wörter in gebräuchlichen Satzverbindungen

1. In der Nacht sind alle Katzen grau.
2. Nacharbeit muß besser bezahlt werden.
3. Ich habe heute Nachtdienst.
4. Wenn Sie mitarbeiten, wird es nicht zu Ihrem Nachteil sein.
5. Ich hoffe, daß sich dieser Marsch nicht nachteilig für Ihre Gesundheit auswirkt hat.
6. Nachtfalter haben meist bunte Farben.
7. Die Nachtigall hat eine herrliche Stimme.
8. Als Nachtisch gab es Obst.
9. Als Nachtlager diente ihm ein Bündel Stroh.
10. Ich hoffe, Sie werden mir dies nicht nachtragen.

Redewendungen.

sich nachteilig auswirken — biti v škodo, škodovati
jemandem etwas nachtragen — očitati, oponašati, ne pozabiti komu česa, ne odpustiti.

Raiffeisen-Zentralkasse Kärnten e. G. m. b. H. je zborovala

Redni občni zbor, ki ga je imela Raiffeisen-Zentralkasse Kärnten za poslovno leto 1942. dne 23. septembra 1943. leta v slavnostni dvorani je lahko poročal o izredno razveseljivem razvoju te Zentralkasse, ki služi denarni izravnavi kmečkega zadrružništva v našem Gauu. Predsednik nadzorstvenega odbora g. dipl. trg. Max Mössbacher iz Veldna je razen številnih navzočih zastopnikov včlanjenih zadrug pozdravil celo vrsto častnih gostov, med njimi zlasti Landesbauernführerja Pg. Reinholda Huberja ter kot zastopnika gospoda Reichstatthalterja gospoda Regierungsdirek-

torja dr. Stotterja.

Ko je bil rešen dnevi red, je Hauptstadtsleiter der Landesbauernschaft Kärnten gospod Oberlandwirtschaftsrat dr. Santner imel z velikim odobravanjem sprejeto predavanje o kmečkih samoupravi v vojni.

Iz poslovnega poročila načelstva, ki ga je podal ravnatelj Geissner, se je posnel ugoden razvoj in rastoči pomen te Zentralkasse in s tem celotnega kmečkega zadrružništva za gospodarsko življenje našega Gaus. Bilančna vsota je koncem leta 1942. narasla od RM 16.800.000 na RM 32.300.000 in danes je prekorajila vsoto RM 45.000.000. Za tako povečanje je bil v prvi vrsti merodajen dohod hranilnih vlog pri včlanjenih kreditnih zadrugah, ki se v okviru ozemlja Gaua približuje meji 50.000.000. Ker se je razširil promet z brezgotovinskimi nakazovanjem, ustrezno naraščajo številke prometa in dosegaajo tačas znesek RM 200.000.000 na eni strani glavne knjige v letu. Zentralkasse in včlanjene Raiffeisenovke bodo poleg vseh drugih nalog kmečkega kreditnega zadrružništva v bodoče zlasti skušale še bolj poglobiti in izpopolniti tekoči računski in brezgotovinski plačilni promet med kmečkimi prebivalstvom.

Posojila so glede na splošni razvoj v preteklem poslovnem letu nazadovale za 5% in se nanašajo v prvi vrsti poleg delnega finansiranja kmečkih blagovnih poslov na finansiranje nadaljnje izgradnje včlanjenih mlekarskih zadrug. Daleko največji odstotek došlega denarja je bil porabljen zopet za okrepitev likvidnih sredstev, ki so se povečala od 86% na 93% bilančne vsote.

S svojo politiko nalaganja more Zentralkasse vsakokrat zadostiti vsem zahtevam in se na drugi strani v značilni meri udeležiti vojnega finansiranja.

Račun zgube in dobička zaključuje s čistim dobičkom RM 59.546, ki ga je razdeliti in ki bo uporabljen razen 4% obrestovanja poslovnih deležev za rezervne sklade, ki so s tem dosegli višino RM 435.000. Potemtakem se mora ugotoviti pri tej Zentralkasi, ki služi denarni izravnavi kmečkega zadrružništva izredno razveseljiv napredek. Pri vžitvah se sestava nadzorstvenega sveta ni spremenila.

Haüsfraüen! - Gospodinjje!

Herde
Öfen
Emallgeschirr
Einmachgläser
Glaswaren
Keramik
Porzellan
und alles für
den Haushalt
teilweise frei
liefert:

šteditilnike
peči
enajlirano posodo
kozarce za vlaganje
steklenino
keramiko
porcelan
in vse za
gospodinjstvo
dobavlja deloma
prosto:

KOVINA - KRAINBURG

G. m. b. H. - d. z. o. z.

Formamin-Flaschen sind wertvoll! Keinesfalls wegwerfen! Denn um neue herzustellen, sind Rohmaterial, Energien und Arbeitskraft erforderlich, die heute anderweitig eingesetzt werden müssen. Geben Sie daher leere Formamin-Flaschen mit Schraubdeckel zurück. Sie unterstützen dadurch unsere Arbeit im Dienst der Volksgesundheit und unsere Bemühungen, über die jetzt unvermeidlichen Schwierigkeiten hinwegzukommen. Alle Apotheken und Drogerien sammeln die leeren Formamin-Flaschen. BAUER & CIE, BERLIN

Inserirajte v našem listu!

SENF

Fabrik C. Wenger, Klagenfurt

Vseh ljudi ne
morete vprašati!

Mali oglas

to more. Takoj doseže vse, ki se zanimajo za Vaše ponudbe ali prošnje. Oglašajte v Karawanken Bote! Splača se!

Oglase sprejemata do ponedeljka in srede: NS.-Gauverlag Kärnten, Klagenfurt, Bismarckring 13 in NS.-Gauverlag Kärnten, Zweigverlag Krainburg, Veldeserstr. 6

Mali oglasi

Služba dobi

Cevlarskega pomočnika sprejme Josef Brunner, Schuhmachermeister Spittal a. D. Kärnten. 5581-1

Vajenca, ki ga veseli mizarska obrt, sprejemem takoj. Pogoji po dogovoru. Scheitna Anton, Swille 82, Post Flödnig. 1139-1

Sprejemem takoj več čevlarskih pomočnikov. Stanovanje in hrana preskrbljena. Franz Miklačić, Schuhmacher in St. Veit - Save. 1173-1

Kovaškega vajenca takoj sprejemem. Vsa oskrba v hiši. Anton Bukovnik, kovač, Ob. Seeland. 1169-1

Deklica 15 let z znanjem nemščine in Pflichtenjahrom, se želi izučiti v trgovini z mešanim blagom. Cenjene ponudbe na Maria Smolej, Abelin II. Almweg 1. 1152-1

Gospodinjiska pomočnica, starejša, krepka — dobi v Krainburgu takoj stalno mesto. Pogoji: pomoč bolniku. Vsa oskrba v hiši. Ponudbe na K. B. Krainburg pod 1163-1.

Vajenca za ščetrsko obrt — sprejemem. Predstaviti osebno. Sprejemem tudi 61. 1150-7

žensko ali moško delovno moč, ki je vajena te stroke. — Karl Zaiz, Wirje 4, Zwischenwässern, Bürstebinder. 1166-1

Mesarskega pomočnika in vajenca takoj sprejemem. Jeršchin Barthol, Fleischaueer Krainburg, Valvasorplatz 10 1176-1

Prodaj

Prodaj lepo, koščeno obrobjeno mandolino za RM 150.— Naslov pri K. Bote Krainburg pod 1183-6

Zamenjam vijak za sadno prešo, močan, s kompl. vrtilno glavo, ev. ga tudi prodam. Tscharnan Lorenz, Jauerburg 26. 1140-6

Kupim

Kupim tritonsko dobro ohranjeno harmoniko. Ponudbe na K. B. Krainburg pod 1190-7

Smrekove storže vagonke množine od vseh pomočnikov — staj Gorenjske kupim po najvišji dnevni ceni. Ponudbe na K. B. Krainburg pod „Storži“ 1175-7.

Kupim dobro ohranjeno damsko kolo in gramofon s ploščami. Josef Dugar, Aßling, Veldeserstraße 61. 1150-7

Kupim globok otroški voziček. Ponudbe na K. Bote Krainburg pod „Ugodna prodaja“ številka 1161-7.

Kupim traktor sam ali z vsem priborom. Ponudbe na K. Bote Krainburg pod „Wald“ št. 1170-7.

Zarnico za višinsko sonce, komplet ali samo, kupim. Ponudbe na K. B. Krainburg, pod 1174-7.

Kupim čevlarski stroj za prebijanje zgornjega usnja na elektr. pogon v dobrem stanju, po možnosti z motorjem, kakor tudi levoročni stroj. Ponudbe na K. Bote Krainburg pod „Stancmašina“ 1117-7

Menjam

Globok otroški voziček kupim, eventualno dam v zameno oblačilo. Ponudbe na K. B. Krainburg pod „Dobro ohranjena“ 1182-15

Istosmerni motor (Gleichstrommotor) z zagajnjajem (Einlasser) 220 Volt 4 do 6 Ks. rabim in dam zanj protivrednostno količino mesečnih suhih desk — poljubne dimenzije. Naslov pri K. B. Krainburg pod 1186-15

Prima žimo zamenjam za dobro žensko kolo. Ponudbe na K. B. Krainburg pod in je dobra go. „Ugodna prilika“ 1181-15

Zamenjam 2 velika svilenastena (Justra) žepno Omega uro, skoro novo, eno posteljo dobro ohranjeno (mehki les) brez žimnice, skoro nov ženski jopič (prvo vrsten loden) za šivalni stroj ali kolo žensko ali moško, dobro ohranjeno. Razlika se izravna v gotovini. Naslov pri K. B. Krainburg pod 1193-15

Dopisi

Katera Gorenjska stara 18 do 24 let bi bila pripravljena krajsati nedeljske popoldneve s 26 letnim, osamljenim Gorenjcem? Cenjene dopise s sliko na K. B. Krbg. pod „Tužna je nedelja“ 1177-20

Zenitve

Mlad fant z dobro službo, si želi dopisovati z mladim in značajnim dekletom, ki bi imela namen poročiti se. Slika po možnosti zaležena, ki se na željo vrne. Star sem 24 let, srednje postave in blond. Cenjene dopise na K. B. Krainburg pod „Sreči nasproti“ 1157-21.

Vdovec 42 let želi znanja s 30 do 35 let staro gospodinjico, ali vdovo brez otrok, ki ima nekaj premoženja. Vdovec je v vrhu spodinja v svrhu event. ženitve.

Ponudbe s podobnim popisom poslani na K. B. Krainburg pod šifro „Ugodno življenje“ 1187-21

Zelim se seznaniti z gospodom do 36 let stari, ki ima trgovsko ali pisarniško nazivno in svrhu trgovanja in ženitve. Le značajen bo užival srečo. Ponudbe na K. B. Krainburg pod 1178-21

Fant, samec z lepim posestvom išče gospodinjico od 18 do 32 let, ki ima nekaj gotovine ali vsaj pohištvo v svrhu takojšnje ženitve. Ponudbe na K. B. Krainburg pod 1183-21

Devetnajstletno izobraženo dekle — Krainburžanka želi najti gospoda do 27 let, ki bi jo razumel v njenih mladostnih letih in jo znal voditi skozi življenje, ker deklica pravega življenja še ne pozna. Le resne dopise s sliko na K. B. Krbg. pod „Zelim prijatelja“ 1192-21

Osamljen gospod 45 let, z nekaj premoženja, želi znanja s sebi primerno gospodinjico ali vdovo brez otrok — tudi ločenka ni izključena — v svrhu poznejše

ženitve. Le resne ponudbe, če močete s sliko nasloviti na K. B. Krainburg pod „Lepa spomlad“ 1189-21

Izpuheno

V nedeljo 3. 10. sem v popoldanskem vlaku proti Aßlingu ali v smeri proti Laak — St. Veit pozabila modro jakno. Poštenega najditelja prosim, da jo proti primerni nagradi odda na K. B. Krbg., ker sem uboga. 1179-22

V nedeljo 3. 10. v vlaku Laak - Littai — pozabilen siv „Hubertus“ plašč se dobi pri Alois Suppan, Wart 291, Krbg. 1180-22

V četrtek sem izgubila od Krainburga proti Sairach štiri Kleiderkarte in nekaj denarja. Ker predmeti niso moja last, prosim vrnite proti nagradi pod „Tuje“ na K. B. Krainburg. 1191-22

Okrevališče na Smarjetni gori zopet posluje ob sobotah popoldne in ob nedeljah celi dan do 18. ure. Ser. vira se brezalkoholne pijače in prima gulaž. Pollak Marjan in Marta 1184-22

Radio Schmidt
Klagenfurt, Lidmanskyyg. 29
ubernimmt laufend
Reparaturen

KAFFEE ERSATZ

Fabrik C. Wenger, Klagenfurt

Auigelassene Fabriken

Brauchbare Maschinen kauft
KURT FRICK
Klagenfurt
Salmstraße
Fernruf 1486

Kaufhaus

HERBST
Klagenfurt
Kinderbetten

ESSIG

Fabrik C. Wenger, Klagenfurt

Märth & Rass

Kohle-, Koks- und Baumaterialiengroßhandel
Krainburg - Büro: Adolf-Hitler-Platz 15, Tel. 193
Lager: Savevorstadt und Veldeserstr. 12

HOLZBAUINDUSTRIE F. BRODNIG'SÖHNE

KLAGENFURT-SÜD, SÖNNWENDGASSE 3 - RUF 1896

HOLZHAUS-, HALLEN- UND BARACKENBAU

Holzsparende Bauweisen: KROHER-DÄCHER und -DECKEN und HATZ-Träger
ZIMMEREI, BAUTISCHLEREI, SÄGE- und HOBELWERK mit neuen Holztrockenanlagen

Wir sind ständige Abnehmer von Fichten-Ta.-Schnittholz
in Waggonladungen

In tiefer Trauer geben wir allen Verwandten, Freunden und Bekannten Nachricht, daß unser lieber Onkel und Herr

Alois Graiser

Grundbesitzer in Woditz Nr. 18

nach langem, schwerem Leiden im 76. Jahresalter für ewig verchied.

Wir begleiten unseren lieben Toten am Mittwoch, den 13. Oktober, um 10 Uhr vormittags vom Trauerhause aus nach dem Friedhofe in Woditz.

Wir vertrauen dem lieben Toten in liebes Andenken allen an.

Woditz, 11. Oktober 1943.

Trauernde Familien:
Graiser, Gaj, Jankowitsch, Hoehner

Potrti v neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da nas je po dolgi mučni bolezni za vedno zapustil naš dragi stric in gospod

Alois Graiser

posestnik v Woditz

v 76. letu starosti.

Pogreb dragega rajnekega se vrši v sredo 13. oktobra ob 10. uri dopoldne iz hiše žalosti na pokopališče v Woditzah.

Pokojnika priporočamo v drag spomin.

Woditz, 11. oktobra 1943

Zalujoče družine:
Graiser, Gaj, Jankowitsch, Hoehner

Handwecker! - Obetniki!

Wir bieten Euch an: - Nudlmo Vam:

Eisen	zelezo
Bleche	pločevino
Gasröhren	plinske cevi
Armaturen	armature
Draht und Stiften	žico in žičnike
Baumaterial	stavben material
Baubeschläge	stavbeno okovje
Herdplatten	plošče za šteditilnike
Möbelbeschläge	okove za pohištvo

KOVINA - KRAINBURG

G. m. b. H. - d. z. o. z.